

Een kleine koopman in crisistijd

Marja Montanje

De winkel van Jacob Drupsteen aan de Hoogstraat was tientallen jaren een begrip. Of je meubelen, pannen, breiwol, een vishengel, enveloppen of eau de cologne nodig had, het was allemaal bij hem te koop. Toen de huidige eigenaar Eddy van Dalen eens op de zolder moest zijn, vond hij de boekhouding van Drupsteen uit de jaren 1925 tot 1935. Deze boekhouding geeft ons een beeld van de handel en wandel van zijn zaak, die veel meer omvatte dan de verkoop in de winkel. Drupsteen had een groothandel waarmee hij winkels in de verre omtrek van goederen voorzag. De bestelde goederen werden per tram, boot of vrachtwagen naar de bestemming gereden.

Er waren handelscontacten met leveranciers uit binnen- en buitenland.

Soms werden goederen via grossier Succes te Hilversum gekocht; dat leverde inkoopvoordeel op. Uit de administratie komt Jacob Drupsteen naar voren als een zakenman die onderhandel

Hij kocht veel balen chinamatten, matten die uit China werden ingevoerd. Ze moesten al vroeg besteld worden. Als het stoomschip eenmaal met de bestelling onderweg was, moest je op de volgende boot wachten.

Stad *Hasselt* Datum *14* 192*5*

Aan den Heer *Drupsteen*
Hasselt

Verzoeken onderstaande goederen te willen leveren:

- Kistjes à 100 Reckitt's zakje Blauw groot
- Kartons à 50 Reckitt's zakje Blauw groot
- Kartons à 25 Reckitt's zakje Blauw groot
- Kartons à 50 Reckitt's zakje Blauw klein
- Gros zakje Reckitt's Crème tint
- Gros Zebra Kachelglans pakjes No. 1 kistjes à 1 gros
- Gros Zebra Kachelglans pakjes No. 2 kistjes à 1/2 gros
- Gros Zebra Pasta doosjes „A” kartons à 1/4 gros
- Gros Zebra Pasta doosjes „C” kartons à 1/4 gros
- Dozijn Robijn Glans Stijfel „C” pakken à 1/4 gros
- Dozijn Robijn Glans Stijfel „E” pakken à 1 doz.; 3 pakjes in een doosje
- Dozijn Silvo Zilverglans, No. 6, kartons à 1 doz.
- Dozijn Silvo Zilverglans, No. 3, kartons à 1 doz.
- Dozijn Brasso vloeibaar Poets-Extract No. 1
- Dozijn Brasso vloeibaar Poets-Extract No. 2
- Dozijn Brasso vloeibaar Poets-Extract No. 3
- Dozijn Brasso vloeibaar Poets-Extract No. 6
- Dozijn Brasso vloeibaar Poets-Extract No. 12
- Bussen Brasso à 1 Liter

Naam *J. J. L. van Dalen*
Adres *Riddersstraat Hasselt*

CHINAMATTEN

Door zeer voordeelige contract-afsluiting, toen de prijzen der matten het laagst waren, kunnen wij u EXTRA VOORDEEL bieden.

Een pracht mat:

140 x 180 cm.: f 1,14 - 99 ct - 78 ct

Ziet onze etalages in 't Woonhuis, vergelijk kwaliteit en prijzen en u koopt bij

JACOB DRUPSTEEN.

De communicatie met de Chinezen ging per telegram. In een van de brieven meldt de verkopende partij dat hij al twintig gulden aan telegramkosten heeft gemaakt en verdere wijziging echt niet meer mogelijk is.

De handelswaren kwamen uit Nederland, maar ook uit Duitsland en Engeland. Reclamefolders hoorden bij de transacties. Er zijn nog een paar prachtige folders bewaard gebleven van houten schaatsen, handkoffiemolens en ander materiaal, dat we nu beschouwen als “uit grootmoeders tijd”. De briefhoofden zijn bestudering soms meer dan waard. Luchtfoto's van stoomfabrieken in Twente die textiel produceren, foto's van meubelen uit de jaren dertig, het roept allemaal een gevoel van nostalgie op. De meeste brieven uit Duitsland gaan over metalen voorwerpen van verschillende aard.

De grootste keuze

Kinderspeelgoed,

Prentboeken,

Kleurboeken, enz.

vindt U bij

JACOB DRUPSTEEN.

Vanaf Woensdag 30 Nov. tot en met Dinsdag 6 Dec. ontvangt elke koper van f 1.—, f 2.50 en f 5.— gratis een Cadeau.

*Bij bestellingen van meer fl. 1000,- 10% korting plus 10% Extra korting
-als per brief van 12. III. 1934.*

Gustav Henckell, Remscheid - Bliedinghausen

Stoom-Schaatsen-Fabriek

Postcheckkonto: Köln Nr. 6226.
Fernsprecher Remscheid Nr. 465.

Het van Ouds bekende Merk

Bahn-,
Post- und Telegraphenstation.

- Nr. 20. Gewone friesche schaats, beuken hout, geel gelakt . . . . . p. paar *0.90*
 „ 20a. Dezelfde met koperen knop . . . . . „ *1.40*
 „ 20b. „ *overschaalt* . . . . . „ *1.80*

- Nr. 20 1/2. Halfijne friesche schaats, hooger en geheel stalen ijzers, sterker blok, beter gelakt als Nr. 20. Gebrande gaten . . . p. paar

- Nr. 22a. Fijne friesche schaats, doorloopers, verstaalde ijzers hooge hals, koperen knop, prima afwerking . . . . . p. paar

- Nr. 62. Prima IJsterschaats, beuken hout, extra kwaliteit verstaalde en gepolijste ijzers doorloopers, fijne afwerking . . . . . p. paar

- Nr. 29a. Dezelfde als Nr. 62, maar met gewone schroef.

- Nr. 19. Fijne Damesschaats, extra kwaliteit verstaalde ijzers, beste afwerking . . . . . p. paar
 Nr. 63. Dezelfde als Nr. 19, maar lagere hals, en met kraamschroef . . . . . „ „

- Nr. 31. Zware Noord Hollandsche Klompen, best verstaalde ijzers, met kraamschroef, koperen knop, prima blok, fijn afgewerkt en gepolijst . . . . . p. paar

- Nr. 84. Hollandsche Baanschaats, geschikt voor druk bezochte baanen, extra kwaliteit verstaalde ijzers, fijn afgewerkt en geslepen, sterk blok. . . . . p. paar

- Nr. 86. Onderkerker, extra kwaliteit verstaalde ijzers, doorloopers, fijn afgewerkt en gepolijst, sterk blok . . . . . p. paar

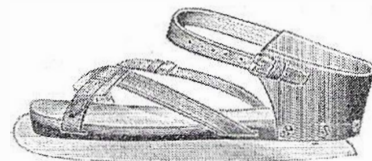
- Nr. 42. Schoonrijder, geel gelakt, ijzers geheel staal, beste afwerking, sterk blok . . . . . p. paar
 Nr. 43. Dezelfde als Nr. 42, maar met best verstaalde hooge ijzers . . . . . p. paar

- Nr. 17. Schoonrijder, extra kwaliteit verstaalde ijzers, fijn geslepen, sterk blok, uitgewerkt voetblad . . . . . p. paar

- Nr. 50. Schoonrijder, fijne kunstschaats, extra kwaliteit verstaalde gepolijste ijzers, prima afwerking, uitgewerkt voetblad, verdiepte hak, dubbele splitnagel . . . . . p. paar

- Nr. 75. Schoonrijder, fijne Dames en Heerenschaats uitgewerkt voetblad, extra kwaliteit ijzers, leder garnituur, fijne afwerking p. paar

- Nr. 0. Kinderschaats wit . . . . . p. paar
 do. geel of rood . . . . . „ „

- Nr. 8. Beste Lintschoter, doorloopers, fijn verstaalde ijzers, prima afwerking . . . . . p. paar
 Nr. 6. Halfbeste Lintschoter, beuken hout, geel gelakt, ijzers geheel staal, gewone schroef „ „

Uit Engeland kwam vooral wol, en textiel was de hoofdmoot van contacten met Twente. Maar ook borstelwerk uit Zwartsluis, meubelen van Nieweg & Banis uit Steenwijk en matten uit Amsterdam, zendingen van Boldoot, inclusief geleidebiljet van de Spoorwegen en gedeeltelijke vrijdom van accijns, zijn in Drupsteens archief te vinden. En zelfs correspondentie over klanten en producenten die in financiële problemen zijn gekomen door de crisistijd. Bijv. een brief van de diaconie van de Nederlands Hervormde Gemeente Hasselt dat bemiddeling met een klant helaas niet mogelijk is. Interessant is ook de correspondentie met het crisis- en uitvoerbureau voor bijzondere textieltoewijzing.

In 1926 had Drupsteen telefoon (nummer 17) en in 1934 had hij een auto. Het polisnummer was 3979 en

het assortiment en bestelden daaruit naderhand artikelen. Op de papiertjes met bestellingen uit de omgeving staan naast artikelen van breiwol tot stoelen ook artikelen die de besteller in de winkel had gezien.

Aan den Heer *J. Drupsteen*
te *Hasselt*

U gelieve te zenden voor *Th. Drupsteen*
Lindauwlaan — per motorboot „De Strijd”.
ondernemers M. v. d. GRAAF & ZONEN, ligplaats ZWOLLE
Thorbeckegracht, Vischpoortenbrug paal 33—35.

*1/1 worp jacobopok
nog te mijn ontvangst,
zending van 10 linnen kanten wel met
volgma bijz.*

Telef. 749 Zwolle, *24/6* 1926
.. 21 Dordrecht,
.. 41 Coevorden, *vrijdagmiddag*

VRACHTBRIEFJE
VAN FRANCO VERZONDEN GOEDEREN
per motor dienst SCHUURING & WESTERA,
DIENST MEPEL, ZWARTSLUIS, HASSELT, ZWOLLE. v.v.

in directe correspondentie te Meppel op de heutschepen en vrachtwagens naar:
Hoogeveen, Nw. Amsterdam, Emmen, Noord-Barge, Zuid-Barge, Schoonoord,
Westerbork-Beilen, Hijken Smilde, v. Zuidwolde, Wanneperveen-Gietvoorn,
Koekange, Ruinerwold, de Wijk, Staphorst, Ruinen, Anstn. enz.

Van { Maandag middag 3 uur,
ZWOLLE { Woensdag middag 12 uur,
          { Vrijdag middag 1 uur.

Ligplaats ZWOLLE Buitenkant — MEPEL Maatkade of Kerkplein.

voor *de Heer J. Drupsteen*

<i>4-4</i>	<i>2 manden led. g. bousen</i>	<i>20</i>
<i>5-4</i>	<i>1 doosje div. k. k. k.</i>	<i>25</i>
		<i>10.45</i>

de premie F 1,50. Uit de administratie blijkt dat de auto niet alleen privé gebruikt werd. Hij maakte ook reizen voor de winkel en bezocht zo ook de klanten, inclusief zijn broer Thijs, die een winkel in Zuidwolde had (de Kleine Bazaar) en zoon Hendrik, die in Zwolle een winkel had. Ook deze familieleden kochten in bij Jacob Drupsteen.

De winkel in Hasselt was niet alleen voor de inwoners van Hasselt; ook winkeliers uit de omgeving bekeken

De inwoners van Hasselt werden van de aanbiedingen op de hoogte gehouden in het *Predikbeurten en advertentieblaadje van Hasselt*, dat naast predikbeurten en gemeentelijke berichten ook advertenties opnam. Drupsteen had in 1935 een abonnement op advertenties in de Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant, groot 12 advertenties. Dit abonnement was in 1933 afgesloten. Ook op Pinkstermaandag was de winkel open, van 9 tot 13 uur.

THEEKASTEN. THEEMEUBELS, KAPSTOKKEN, BOEKENKASTJES, WERKTAFELTJES, BOEKENHANGERS, BIJZETTAFELTJES, BLOEMTAFELS, SCHILDERSTUKJES, STILLEVENEN.

Ruime keuze Lage prijzen.

Jacob Drupsteen.

Om een indruk te geven van de veelzijdigheid van de winkel volgen we een aantal aanbiedingen in 1932.

In februari waren er spotkoopjes en opruimingsartikelen.

In maart behangselpapier (de nieuwste moderne desins vanaf 10 cent per rol), kastranden en kastpapier, wit en gekleurd. Verder damesmodeartikelen, korsetten, jarretelhouders vanaf 48 cent, kraagjes, gespen, sporthemden, zelfbinders, mouwhouders, pochettes, boordhouders en andere textiel.

Op 23 maart waren dameskousen in de nieuwste kleuren in de aanbieding, zijde vanaf 65 cent, kinderkousen in moderne kleuren vanaf 17 cent, sportkousen en herensokken van katoen en katoen met zijde. Voordeelige chinamatten waren goedkoop ingekocht. Bij de woninginrichting waren ledikanten, gezondheidsmatrassen, moderne elektrische perkamentlampen en gebrande glaslampen iets nieuws.

ZIE ONZE ETALAGE.

Timmergereedschappen
en IJzerwaren.

Tuinharken, Schoffels,
Schoppen, Grepen, enz.

Vlechtwerk voor kiphokken,
enz. vanaf 4 Ct. per Meter.

Harmonikagaas,
Asfalt dakpapier.

Gesorteerde draadnagels
6 Cent per pond.

Jacob Drupsteen.

In april waren vulpenhouders met gouden pen vanaf F 3,75 te koop. Verder veegeneesmiddelen van De Denneboom. Wie wilde bezuinigen kon zelf ondergoed breien en de wol kon natuurlijk gekocht worden bij Drupsteen. De wol was wasbaar en echt.

In mei waren de damestasjes aan de beurt, maar ook de kinderwagens, de sulky's en de trekwagens. In de etalage stond een modern kamerameublement te

koop voor F 190,-. Voor die prijs kreeg je 1 dressoir, 1 theemeubel, 1 tafel, 2 fauteuils en 4 stoelen uit eikenhout, versierd met palissanderrozenhout.

In juni waren er de hengelsportartikelen.

En om vliegen te weren ook raamhorren, vliegenvangers en horrengaas. Verder timmergereedschap en ijzerwaren, tuinharken, schoffels, grepen en ander gereedschap, vlechtwerk voor kippenhokken, harmonikagaas, asfaltplakpapier en gesorteerde draadnagels voor 6 cent per pond. Drupsteen sprong in op de discussie rond het aanleggen van de waterleiding en verkocht ook wastafels. Die gingen voor F 4,50 over de toonbank.

In juli waren de badhanddoeken, badkostuums, zonnekleppen en dameshaarbanden met zonneklep, gummischorten, directoires en camisols te koop. Verder een zwaar elektrisch nikkelen strijkijzer. Zilverwol, jacketwol, norwaywol, bonzowol, fijne pulloverwol, borstrokwol, fijne zwarte breisajet en prima Leidse wol, alles in de nieuwste kleuren, en bij aankoop van

van Werven's Kinderwagens
Modellen 1932, vanaf f 18.75
VOUWWAGENS,
SULKEY's
TREKWAGENS
Jacob Drupsteen.

F 5,- aan wol een wolwinder of breipatroon cadeau.

In september was er mantelwol, jumperwol, en sportwol voor F 3,95. Dit was ook de tijd van de inmaak, dus er waren ook inmaakglazen van een ½ liter, ¾ liter en 1 liter, compleet met gummiring en glashouder met 6 veren. Om het verhaal compleet te maken waren er ook sterilisatieketels en thermometers.

In november was er kinderspeelgoed, waren er prentenboeken, kleurboeken, boekenleggers, bloemtafels, bijzettafels, stillevens, kapstukken en was er ander klein meubilair. Voor de bedden waren er grote wollen dekens van 150 bij 200 centimeter in de aanbieding vanaf F 3,75. Kolenschoppen, turfbakken, vulemmers, elektrische zaklantaarns, bezems, dweilen, koolmessen en koolschaven hoorden ook bij de herfstaanbiedingen. Voor het interieur waren er lampen van Philips, barometers, bonbonstellen, tabakspijpen, fruitschalen en was er ander klein materiaal.

In december was er vuurwerk te koop en natuurlijk waren er nieuwjaarsbrieven, nieuwjaarskaarten, kerst-boomkaarsjes en diverse soorten glazen, onder andere voor bowl, kwast, likeur, bier en andere dranken.

Voor de administratie waren er kantoorboeken, kwitantieboeken, kasboeken, notulenboeken, bonboeken, schrijf-boeken en schrijfmappen in de winkel.

In april 1933 waren er de koperen en benen gordijn-ringen, koperen steunen, duimen en trekkers. Ook de verf om verschillende stoffen te kleuren was te koop bij Drupsteen.

Mei 1933 had klapstoelen en klokkenkarretjes op gummiwielen als aandachtspunten en in september waren er sigaren, sigaretten, rook- en pruimtabak als aanvulling, onder de naam Sigarenmagazijn De Kleine Koopman. Maar ook Eau de Cologne, tandpasta en zeep zat in het assortiment. Wat je ook zocht, het was te koop bij Jacob Drupsteen.

De klanten uit Hasselt konden terecht in de winkel aan de Hoogstraat, maar levering van meubelen en andere grote stukken thuis was ook mogelijk. De administratie geeft hiervan voorbeelden. In Genne werden twee matrassen voor bedsteden geleverd van 170 bij 113 en 182 bij 112 binnenmaat van de bedstede.

Zie onze Wol-Etalage

MANTELWOL	5 Grams knotten	20 Ct.
JUMPERWOL	5 Grams knotten	25 Ct.
SPORTWOL	5 Grams knotten	30 Ct.
ZILVERWOL	5 Grams knotten	32 Ct.
FIJNE KOORDWOL	1 ons	64 Ct.
FLOSSWOL	1 ons	44 Ct.
JACKETWOL	1 ons	55 Ct.
NORWAYWOL	1 ons	68 Ct.
BONZOWOL	1 ons	78 Ct.
FIJNE PULLOVERWOL	1 ons knotten	72 Ct.
BORSTROKWOL	per knot	26 Ct.
FIJNE ZWARTE BREISAJET	1 ons knotten	30 Cent.

Prima Leidsche Wol
Ruime Keuze en de
Nieuwste Kleuren.

Jacob Drupsteen.

Bij aankoop van f 5.— aan wol, een wol-winder of een breipatroon gratis.

**J. GRUNO'S
TABAK**

DE BESTE

NOTA VOOR
VAN

*3 pr gummie Maasjellen
3 dubb. boorden dikken
n° 30 - 39 en 40 van elk 3
3 boorden Maande met om-
liggende penjes n° 39
licht grijze Maaswol
En heeft u dat katoen
ook dat is opgegeven*

De aannemers Van de Stege en Van Raalte kochten hun materiaal ook bij Drupsteen. Deurknoppen, scharnieren, nikkelen raamhefboompjes, gelakte uitzetijzers, penplaatjes, handgrepen, trapleuningijzers en ander bouwmetaal zaten in één bestelling, goed voor F 26,45.

En voor de winkeliers van Hasselt was er een speciaal bestelformulier met zakjes Reckitts blauw, kachelglans, stijfjel, koper- en zilverglans en schoensmeer. Uit Hasselt treffen we in 1926 onder meer bestellingen aan van H. Sterken, H. Haasjes en L. Spoelder en Weduwe B. Vaartjes.

Winkels uit de verre omtrek deden hun bestelling bij Drupsteen. Via losse briefjes of briefkaarten kwamen ze binnen. De inhoud van deze bestelbriefjes en kaarten geeft een mooi beeld van de verhouding tussen Drupsteen en zijn klanten. Ze kwamen uit de omtrek van Hasselt, maar ook van ver daarbuiten. De bestellingen variëren van band en wol tot kindergagens en stoelen en borden met teksten voor speciale gelegenheden. Uit de briefjes blijkt dat de bestelling per brief soms verwarring gaf. Soms kwam het materiaal dat bedoeld werd niet binnen.

Bestellingen waren soms voorzien van een bandje of

stukje wol om het juiste artikel aan te geven. Te groot, te klein, niet de goede kleur of een ander misverstand was aanleiding tot het terugsturen van een artikel. De artikelen werden in een kist verpakt; de breekbare onderdelen kregen daarbij speciale aandacht. Meestal liep dat goed af, soms ook niet.

voor. Ze vormen een prachtig document van de handel van Jacob Drupsteen.

Om een beeld te geven van de klanten is een overzicht van de maandelijkse posten een handig middel. Naast Soest en Naarden komen ze uit de kop van Overijssel, het Vechtdal, Genemuiden en Zwartsluis.

Op 4 september is er afrekening van totaal F 1096,32 voor 1 klant uit Dalfsen, 2 klanten uit Den Hulst, 6 klanten uit Dedemsvaart, 1 klant uit Drogteropslagen, 8 klanten uit Genemuiden, 1 klant uit Giethoorn, 1 klant uit Gramsbergen, 1 klant uit Hardenberg, 1 klant uit De Krim, 1 klant uit Naarden, 1 klant uit Nieuwleusen, 1 klant uit Rouveen, 1 klant uit Slagharen en 1 klant uit Vollenhove.

In de andere overzichten komen klanten voor uit Blankenham, Oldemarkt, Lutten, Kampen, Frankhuis, Alkmaar, IJsselmuiden, Wilsum, Vroomshoop

en Giethoorn. De winkel in Hasselt was het zenuwcentrum van handel in de verre omtrek.

Een hoofdstuk apart is de bewaardgebleven correspondentie van Jacob Drupsteen met zijn familieleden Thijs en zoon Hendrik en zijn vrouw Annie.

Soms van persoonlijke aard, maar meestal gaat het over bestellingen. Tenslotte is er nog een brief waarin Jacob Drupsteen vraagt naar de vorderingen van de nieuw in te polderen Noord Oostelijke Polder, van de Chr. Middenstandsvereniging "Samenwerking" uit Urk, die een actie voor inpoldering hield. Hij sloot zich als lid aan, onder het motto "Met elkander voor elkander", een spreuk die hij zelf onder de brief schreef. Uit een advertentie van 6 september 1934 blijkt dat Jacob Drupsteen in het bestuur zat van de Christelijke muziekvereniging "Euphonia", onder leiding van H. Harmsma.

Een grote doos met brieven van allerlei aard levert een mooi beeld op van Jacob Drupsteen uit Hasselt en zijn handel in galanterieën, garen en band, porselein en glaswerk, verlichtingsartikelen, ijzerwaren, meubelen, enzovoort, in De Kleine Koopman, opgericht in 1870.

Ook manden, dozen of ander materiaal werden voor de verpakking gebruikt. Opsturen naar de klant werd gedaan met vervoer dat ter plaatse mogelijk was. De stoomtram Zwolle-Blokszyl had zelfs een speciaal vrachttarief. Thijs van Veen uit Blankenham wilde zijn bestelling graag met de tram hebben; hij haalde hem zelf wel uit Blokszyl.

De stoomtram naar Dedemsvaart was een mogelijkheid om de goederen naar Dedemsvaart en omstreken te vervoeren. Ook hier konden goederen van de tramhalte opgehaald worden.

De boot was een andere mogelijkheid. De boot Zwolle-Zwartsluis nam regelmatig goederen mee voor klanten uit Genemuiden en Zwartsluis. Ook de boten *Baron van Dedem* en *De Strijd* vervoerden goederen voor Drupsteen. De motorbeurtdienst per schip van de Fa. A. Bakker, voorheen D. Thijs, werd benut, maar ook de motorbeurtdienst Westra, die de lijn Coevorden-Zwolle exploiteerde. Het vervoer werd overgenomen door vrachtwagens, die al eerder een deel van de vracht vervoerden. De lege kisten, eventueel gevuld met retourgoederen, werden als retourvracht meegenomen met de vervoerder.

Sommige klanten wisten van de familieband met Thijs Drupsteen uit Zuidwolde, die iedere week met de auto in Hasselt kwam. "Vraag Thijs voor ons mee te nemen...", is regelmatig te lezen op de bestelling. Maar ook een aanmerking op de prijs "Bij ons is dit product echt goedkoper" of een rekenfout in de rekening kwam op de bestelbriefjes

Wilt U hier goed aan denken?

In verband met de verplaatsing van onze grossierderij naar Zwolle is onze GEHEELE ZAAK van Maandag 3 Juni tot en met Zaterdag 8 Juni GESLOTEN.

Jacob Drupsteen